

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 35.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Šibenik, 28. studenoga 1940.

RUKOPI SI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RACUNA 23.121

Kršćani danas mole

Narodi katoličkih zemalja su prošle nedjelje klečali pred Otajstvenim Bogom u Hostiji. Pozvao ih je Otac kršćanstva, da mole u ovim teškim danima. Kad je to Papa učinio, a posebno s obzirom na ono što je preko radija rekao, znak je da nijesmo u završnoj fazi ovoga krvavog obračuna, nego da mu je kraj — neizvjesnost.

Zaračene strane mjere svoje snage po broju oklopnih kola i brzih zrakoplova, a kršćani mole!... Da se čovjek nasmije!

»Mi smo ljudi radi Krista!« — klicao je apostol Pavao. A danas je, uopće, »lud« čovjek, a pametna zvijer! Ako je pravo u mišici jakoj i desnici moćnoj, onda predajmo vodstvo lavu, koji je jači od nas!

Oružje vrši operacije na tijelu ljudstva. U ovom času ne govorimo o tomu, tko je prav, a tko kriv, tko je počeo, a tko izazvao, samo govorimo ono što novine pišu i ljudi pripovijedaju. Na mnogim stranama puši se ljudska krv; oružane snage slave svoje »pobjede«; riječ ima samo oružje. A kršćani mole!

I molit ćemo!

Ier vjerujemo da konačna odluka stoji u rukama Oca našega, koji je na nebesima, i, da, konačno On ima sve konce, koji dirigiraju u završnoj fazi.

I bez obzira na to, da je On onaj koji uvijek triumfira, i da Njegova pravda ne može biti zabačena, da načela što ih je On dao zemlji za sređen život, ne mogu biti bačena u stare arsenale rđe i preživljenosti, mi molimo, prvo: da zadovoljimo Njegovoj uvrijeđenoj dobroti, i, drugo: da blagost Njegove milosti plemeniti naše nutrine i od sebe stvaramo električne centrale svijetla, a gdje je svijetlo, tu nije mjesto mračnim i zakulisnim prljavim djelima.

Tko ne zna za djela zadovoljstina, ili ne će da zna, ili su mu nerazumljiva, pa ih sam još više čini neshvatljivima, ali, onaj drugi momenat u molitvi, razumije svako srce, osim onoga koje to izričito ne će da razumije, a to znači, protiviti se istini, koja je jasna i za čijom spoznajom ne treba po debelim knjigama tragati i umornim mislima muku mučiti.

Molitva, čisto s naravnoga gledišta, mekša srce ljudsko, stvara u njemu atmosferu prijazne ljubeznosti, koja čini, da odstupa svaka mrzovolja i u pogledu na drugoga, a kamo li ne u djelu, za koje ona traži da bude u skladu s profinjanim osjećajima duše, koja osjeća svoj blagi mir. — Ako to znači stvarati mumije u životu, koji je krut i surov; ako to znači slabiti otpornu snagu onoga koji pati; ako to

Sv. Otac Papa za bolje dane ljudskoga roda

Sv. Otac Papa Pio XII. 24. t. mj., povodom Dana molitve za žrtve rata i mir, odslužio je u crkvi sv. Petra Misu, kojoj je prisustvovalo više tisuća ljudi. Misj su, uz ostale, prisustvovali i predstavnici diplomatskoga kora.

Papa je održao propovijed, u kojoj je rekao, da, iako još ne dolazi kraj svijeta, ipak čovječanstvo danas proživljava ozbiljnu fazu svoje povijesti. Sv. Otac je spomenuo svoja nastojanja za uspostavu mira, pak je zatim istaknuo, kako je slijedio glas svoga srca, moleći, da bi se dugo razarana i konačno razorena sloga među narodima

ustpostavila pravednim i općenitim poretom, koji bi se temeljio na načelima pravednosti i koji bi smirivao strasti, svladavao mržnju te uklanjao uzroke mržnje i borbe; poredak, koji bi osigurao svima narodima udio na izvorima blagostanja i mira, a u miru i slobodi. »U času, kad zveket oružja zaglušuje Naš glas, upravljamo sroje pogleda prema nebu, milostivom Ocu, koji nas jedini može utješiti. Njega u našoj boli molimo za bolje dane ljudskoga roda.« Sv. Otac je zatim pozvao sve katolike svijeta, da mole za sve one, koji su stradali u ratu.

Dr I. Merz - uzor Križara!

Povodom 10-godišnjice Križarstva i skupštine VKB-a hrvatski nadbiskupi i biskupi uputili su križarskoj omladini svoje poruke. Tako im je i naš biskup preuzv. dr Jerolim Mileta 5. X. upravio ovu poruku:

»Zač mi je, što se ne mogu odazvati Vašem cijenjenom pozivu, da prisustvujem glavnoj skupštini te meni vazda mile organizacije.

Bit ću prisutan duhom, moleći preobilni Božji blagoslov na skupštinu, delegate i članove, eda Križarstvo vazda, a osobito u našoj jubilarnoj godini, poradi što više na proširenju Kraljevstva Kristova. To će uspješnije učiniti što boljom organizacijom Križarskih Bratstava po čitavoj domovini i po tome potpunom provedbom Križarskih načela: Žrtve, Euharistije i Apostolata i u životu svih svojih članova. Želim, da Križari budu vazda pravi i potpuni sinovi svete Crkve i svoga Naroda, revni članovi Križarske organizacije i Katoličke Akcije, značajevi i ljudi dubokog vjerskog života po uzoru dra Ivana Merza.

Blagoslov i milost Božja bila vazda s Vama!«

23. X., nakon glavne skupštine VKB-a i povodom imenovanja dra Niedzielskoga za predsjednika VKB-a, preuzv. Mileta upravio je ovu novu poruku:

»Dragi moji Križari!

Cestitam Vam na uspjehu glavne skupštine, održane 6. t. mj., i na sretnom imenovanju veleučenog dra Felixa Niedzielskog Vašim predsjednikom.

Želim Vam najbolji uspjeh u idealnom radu i Vašim plemenitim nastojanjima oko obnove sebe i našega hrvatskoga naroda u Kristu. Osobito me veseli, što ste svojom velikodušnošću i samoprijegom prebrodili časovitu krizu te ste opet, u najužoj ovisnosti i vezi s crkvenom hijerarhijom, svim žarom svoje duše priornuli na svoj uzvišeni rad i apostolat.

znači osuđivati sebe na vječno tegljenje i nošenje jarma, onda to recimo Kristu: Zašto je dao sistem neljudski i protuljudski, nenaravan i profunaran, nesocijalan i antisocijalan; onda to predbacimo Njemu, koji je mučao, dok su Ga psovali, a jednostavno umaknuo, kad su Ga htjeli tući; recimo sve to i još mnogo toga Njemu, koga ne shvaćamo, ali za koga znamo jedno, a to jedno jest, da je tim putevima skršio oružanu snagu, i, On, s golim rukama iznio pobjedni barjak uskrsne zore.

Ima na svijetu toliko toga, što naše glave ne razumiju, pa, koje čudo, što ne shvaćaju ni ovoga! Život nam kaže, vjekovi nam svjedoče, a, što je prvo i zadnje, Krist tako govori, i za nas je, da stavimo točku.

Kada Crkva u mirnim i ratnim vremenima povišenim glasovima ističe, da je ona najbolji garant mirna i sređena života, da je ona jamstvo zdravoga poredka, da su njezina djeca najbolji narodni sinovi, onda ona misli najviše na ovu čisto naravnu stranu, koju plemeniti kod čovjeka, koji joj je

ovakav rad šaljem Vam vrlo rado svoj biskupski blagoslov.

Dragi Bog Vam bio u pomoći, krijepio Vas i jačao!»

Pripreme za veliki Euharistijski Kongres u Zagrebu

Kako je našoj javnosti sigurno već poznato, dogodine će se po svim hrvatskim krajevima raznim svečanostima vjerskog i nacionalnog karaktera proslaviti jubilej 1300-godišnjice kulturnih veza hrvatskoga naroda sa Sv. Stolicom, Hrvatski biskupi izdali su već povodom toga jubileja zajedničku poslanicu na hrvatski narod u domovini i u stranom svijetu. Sada su međutim u Zagrebu započele već i pripreme, za veliki Euharistijski Kongres, koji bi se imao održati u lipnju 1941. u glavnom gradu Hrvatske. Preuzv. g. dr Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački i metropolit hrvatski, imenovao je veliki radni pripremni odbor za taj kongres. Predsjednik toga pripremnog odbora je preč. g. dr Stjepan Bakšić, kanonik i sveučilišni profesor u Zagrebu. Također su osnovani i već započeli radom i razni pododbori kao na pr. pododbor za promet, za propagandu i organizaciju, za doček i pratnju delegata, za prenočišta, za prehranu, za dekoracije, za glazbu i pjevanje, za liturgiju, za sanitetsku službu i t. d. Svaki od tih pododborova ima posebnoga pročelnika i nekoliko članova. S obzirom na sadanje prilike imat će glavni kongresni odbor i njegovi pododbori mnogo posla, dok s uspjehom izvrše sve pripremne radove, prije svega pak pododbori za prehranu i prenočišta, koji će morati da prirede sve potrebno za smještaj i opskrbu možda i 200 hiljada gostiju izvana.

Program kongresa još nije definitivno određen, ali koliko se i sada znade, kongres bi imao početi svečanim otvorenjem u četvrtak 19. lipnja 1941. Dolazak i svečani doček papinskoga legata predviđen je za drugi dan, t. j. za petak 20. VI., kad se nastavlja kongres zborovanjima i drugim priredbama. Za subotu, 21. VI. predviđena je velika seljačka smotra religioznih pjesama i revijalna povorka »Sveta Hrvatska«, a kasno uveče imala bi se održati velika procesija muževa sa svijećama i bakljama. U nedjelju 22. VI. je glavni dan kongresa: pontifikalna Misa papinskoga legata i poslije podne teoforična procesija po gradu s blagoslovom i zaključnom propovijedi.

To je program kongresa u najkraćim crtama, jer se detalji još uvijek izrađuju. Po prijavama, koje su već do sada stigle, izgleda, da će se tih dana iskoristiti u

dan na odgoj. Po Bogu jesmo što jesmo. Da Bog može i od kamenja stvoriti novi bolji rod ljudskih sinova, o tomu sada nije riječ. To je u Njegovoj ruci i u Njegovu Promislu, a mi se ne usuđujemo dnevno klicati za posebno upadnim Njegovim čudesnim djelima. Mi gledamo za sada na ovu naravnu stranu srca ljudskoga, a On je dao svoje zakone naravnom čovjeku za dnevni život.

Éto, i zato mi molimo.

Junior

kongresne svrhe svaka ura. Pripremni odbor stupio je u vezu s nekim našim najvažnijim kulturnim institucijama (kazalište i sl.), te je svuda naišao na najveće razumijevanje i susretljivost, pa se očekuje, da će taj događaj Euh. Kongres biti uistinu i po broju učesnika i po svojim priredbama najveličanstvenija manifestacija, što ju je ikada Zagreb vidio.

Pozivaju se hrvatski katolici u domovini i izvan nje, da već sada misle na taj kongres i da se pravodobno pripreme za učešće na njemu. Iz bližih i daljnjih krajeva, gdje god ima Hrvata katolika, neka tih dana nagru u Zagreb stotine tisuća hrvatskih katolika, da se što dostojnije proslavi Euh. Krist, kome su Hrvati bili odani kroz punih 13 vijekova svoje slavne prošlosti!

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Petak, 29. XI.: Sv. Saturnin i Sinije, mučenici. Strašnu mučeničku smrt podnijese pod carom Maksimijanom. Najprije su bili satrveni dugom i teškom tamnicom, zatim iskidani štapovima i gvozdenim župcima, a onda popaljeni na pojedinim djelovima tijela. Napokon im poslije tako groznih muka, odsjekoše glave.

Subota, 30. XI.: Sv. Andrija, apostol, brat sv. Petra apostola. Bio je najprije učenic sv. Ivana Krstitelja, a zatim Isusov. Propovijedao je sv. vjeru u Scitiji, Traciji i Epiru. U Patrasu je bio razapet na križ. S križa je dva dana neprekidno propovijedao Isusa Krista.

Nedjelja, 1. XII.: Prva adventska nedjelja. — Sv. Olimpijad, mučenik. Za vladanja Dioklecijanov bio je spaljen na lomači. — Sv. Natalija, žena sv. Adrijana mučenika. Za vrijeme Dioklecijanovih progona tješila je i posluživala mučenike.

Ponedjeljak, 2. XII.: Sv. Bibijana, djevičica i mučenica. Radi sv. vjere okrutni pogani svukoše je голу, privezaše o stup te su je bičevali sve dotle, dok nije izdahnuo g. 363.

Utorak, 3. XII.: Sv. Frano Ksaverski. Obratio je i pokrstio na stotine hiljada pogana. Umro je g. 1552.

Srijeda, 4. XII.: Sv. Barbara, djevičica i mučenica. Otac pogani, kad je saznao, da je Barbara prešla na kršćanstvo, sve je sile uložio, da je od toga odvrti. No ona je ostala vjerna Isusu. Tada je otac u svojoj mržnji spram Isusa pošao tako daleko, da je rodenoj kćeri sam svojom rukom glavu odsjekao. — Sv. Petar Krizolog, biskup i crkveni naučitelj.

Cetvrtak, 5. XII.: Sv. Pelin, biskup Brindisija. Radi sv. vjere za vrijeme Julijana Odmetnika bio je mučen i na 85 mjesta ranjen. — Sv. Saba.

Petak, 6. XII.: Sv. Nikola, biskup, zaštitnik pomoraca i putnika. Roden je koncem 3. vijeka. Kasnije je postao biskup u Miri te se odlikovao vanrednom dobrotom i plemenitošću srca. Baš zato je do danas ostao kao jedan od najviše voljenih i dragih svetaca.

Subota, 7. XII.: Sv. Ambrozij, biskup u Milanu. Mnogo je usluga učinio sv. Crkvi, a jednu od najvećih, što je priveo Bogu slavnog Augustina.

Nedjelja, 8. XII.: Druga adventska nedjelja. — Neoskrvnjeno Začecje Bl. Djevičice Marije. Zapovjedni blagdan.

Ponedjeljak, 9. XII.: Sv. Leokadija, djevičica i mučenica.

Utorak, 10. XII.: Gospa Loretska, t. j. spomendan, kad je sv. nazaretska kućica, u kojoj je Riječ tijelom postala, bila prenesena iz Nazareta u Loreto g. 1294. — Sv. Melkijad, Papa i mučenik.

Srijeda, 11. XII.: Sv. Damaz, Papa. Roden je u Rimu g. 306., a izabran za Papu g. 366. Mnogo se trudio oko pobijanja krivovjerja. Bio je veliki prijatelj i zaštitnik sv. Jerolima. Uredio je i ukraasio grobnice mučenika. Umro je g. 385.

Cetvrtak, 12. XII.: Sv. Otilija, djevičica. Rodom iz plemičke obitelji u najranijem djetinjstvu posveti se redovničkom životu i okupi oko sebe veliki broj djevičica. Umrla je g. 720.

Petak, 13. XII.: Sv. Lucija, mučenica. Rodila se u gradu Sirakuzi. Jaku vjeru i strah Božji baštinila je od svoje pobožne majke. Još kao dijete stvori zavjet vječnoga djevičanstva, pak je svaku bračnu ponudu najodlučnije odbijala. Stoga je vjerenik Eutihij prijavi sucu Paskaziju kao neustrašivu kršćanku. Sudac je sve pokušao, ne bi li pokolebao Luciju, ali uzalud. Mač je onda prekinuo nit života neustrašive svete.

Subota, 14. XII.: Sv. Spiridon, biskup. Roden je koncem 3. vijeka. Radi svetog života bi izabran za biskupa u gradu Trinitunti. Car Maksimilijan radi sv. vjere dade mu iskopati desno oko i odsjedi žile pod lijevim koljenom. Umro je g. 347.

PRVA NEDJELJA ADVENTA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Rimljanima (13, 11—14). — Braćo! Znajte, da je već čas da se oda sna probudimo! Jer je sada bliže naše spasenje nego kad počesmo vjerovati. Noć je prošla, a dan se približio. Odbacimo dakle djela tame, a obucimo se u oružje svjetlosti! Kao po danu pošteno hodimo: ne u proždrljivosti i pijanstvu, ne u putenosti i nečistoći, ne u svadi i zavisti, nego se obucite u Gospodina Isusa Krista.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (21, 25—33). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: bit će znamenja na suncu i na mjesecu i na zvijezdama, a na zemlji tjeskoba među narodima poradi silne buke mora i valova. I ljudi će izdisati od straha i čekanja onoga što će doći na sav svijet; jer će se sile nebeske pokrenuti: I tada će ugledati Sina čovječjega gdje dolazi na oblaku sa velikom silom i veličanstvom. A kad se ovo počne događati pogledajte i podignite glave svoje, jer se približuje otkupljenje vaše! I kaza im priliku: Gledajte smokvu i sva stabla: kad već izmeću iz sebe rod, znate da je blizu ljeto. Tako i vi, kad vidite da se sve ovo događa znajte da je blizu kraljevstvo Božje! Uistinu vam govorim, da ovaj narastaj ne će proći dok se ne zbude. Nebo će i zemlja proći a riječi moje ne će proći.

MOLITVE KRŠĆANINA

XXXIX.

GOSPINA KRUNICA — OTAJSTVA SLAVNA

1 Uskrsnuće Kristovo. Uskrsnuvši od smrti Krist je dao svijetu najsigurniji dokaz svoga božanstva. Njegovo uskrsnuće je jamstvo naše vjere, a i sigurni je zalog našeg ufanja. Kako je uskrsnuo On, uskrsnut ćemo i mi, koji smo udovi mističnoga tijela Kristova. Samo ako ostanemo s Njim sjedinjeni po milosti. Hoću da učinim što intimnijim ovo moje sjedinjenje s Njim, hraneći se često Njim u sv. Pričesti, živeti Njegovim životom, slijedeći Njegove sto-

pe. Hoću da već od sada živim sa svojim srcem u nebu, gdje me Krist očekuje u slavi Očevoj. Da duše naše k nebeskim željama uzdigneš, Tebe molimo, usliši nas!

2. Uzašašće. Krist uzima kao polaznu točku za uzlazak na nebo maslinsko brdo, da nam pokaže, kako bol i tuga vodi k slavi. Ni za nas ne preostaje kakav drugi put, koji bi nas doveo do nebeskih radosti izvan puta boli. Uvijek će se sjećati riječi Isusovih: Samo malo, pak ćete me opet vidjeti; vi ćete plakati, dok će svijet uživati; ali će se vaš plač pretvoriti u radost... Kako postaju beznačajna razočaranja i kušnje na ovom svijetu, ako gledam nebo; kako gube svoju vrijednost tako prolazne i ništete radosti, što ih svijet pruža svojim sljedbenicima! Obrati se Mariji, Djevičici premudroj, da ti dade tu milost, te se pitaš pri svakoj svojoj odluci, kako su se to pitali Sveci: Što mi ovo koristi za vječnost?

3. Silazak Duha Svetoga. Divim se čudesima, što ih je Duh Sveti proizveo u duši apostola u onaj veliki dan Duhova: njihova pamet rasvijetljena nadzemaljskom mudrošću, njihov jezik postao je rječit, njihovo srce raspaljeno božanskom ljubavlju i svetom odvadžnošću. I u meni bi Duh Sveti bio mogao proizvesti svoja čudesa, da sam se uvijek odazivao Njegovim pozivima i suradivao s Njegovom milošću! Ugledat ću se u Mariju, zaručnicu Duha Svetoga, te ću odsad biti poslušniji i velikodušniji spram božanskih nadahnuća, makar me to katkad koštalo i kakve žrtve.

4. Marija uznesena na nebo. Slijedim Mariju zadnjih godina njena života. Nakon uzašašća njena Isusa tri su bile sile, što su joj umanjivale težinu i tvrdoću progovora ovoga života: Euharistija, Put križa i apostolat za novonastalu Crkvu. Uz Mariju sam kod postelje njene smrti, koja nije bila ništa strašna, već je bila samo tihi rastanak, bila je pobjedonosni početak života njene slave. I moja smrt moći će da sliči njenoj, budem li apostol za spas duša, budem li slijedio Isusa na putu boli i patnja, budem li crpio snagu od božanske Euharistije.

5. Marija, okrunjena Kraljicom neba i zemlje. Mariji, Kraljici neba, ovoj mojoj posrednici, svemogućoj po njenom zagovoru, upravit ću u ovoj desetici svoje molbe, očitovat ću joj sve svoje potrebe, sve svoje želje, siguran, da će me Ona uslišati.

Rezultat sakupljanja milodara za siromahe u Šibeniku

U nedjelju 17. t. mj., prilikom proslave blagdana bl. Nikole Tavlića, po svim našim crkvama, kao i pred nekim crkvama sakupljali su se milodari za »Konferenciju sv. Vinka Paulskog«, t. j. za naše t. zv. sramežljive siromahe. Rezultat je bio ovaj:

U katedrali sv. Jakova	Din 1.074:50
U crkvi sv. Frane	» 70:50
U svetištu Majke Milosrda	» 120:50
U crkvi sv. Luce	» 45:—
U crkvi sv. Nikole	» 48:—
U crkvi sv. Ivana	» 35:—
U crkvi sv. Križa (Dolac)	» 11:—
U crkvi sv. Lovre	» 42:—
Pred katedralom	» 261:75
Pred crkvom sv. Frane	» 250:—
Pred crkvom sv. Ivana	» 340:—
Ukupno	Din 2.298:25

Prošle godine sakupilo se Din 2.255:25, a g. 1938. Din 1719:75.

Nije to osamljen slučaj da obitelj na prednje i raste, a uporedo sa porastom obitelji, da se i imetak množi. Jedna druga majka rekla je: »Petnajst sam ih rodila, a deset uzgojila. Bilo je truda i muke, i radosti i žalosti, ama sve se zaboravi, kada vidiš, da ti dica rastu i uspiju. Samo se mrtvo dite nikada ne zaboravi!«

Jedna majka brojne djece, koja je teško živjela, sagradila je peć i ona sama poče mijesiti, peći i prodavati kruh. Ova odlučna i radišna žena položila je dapače i ispit u 40. godini, da uzmogne dobiti obrtnu dozvolu. Nju su dakle brige oko uzgoja djece poticale na rad i na stvaranje novih vreća prihoda. Diže se svakog dana u 3 sata i radi cijeli dan. I ne tuži se na tezak život, već reče: »A što bi se tužila? Vaja da dicu uzgojimo! Tko lakše, tko teže. Fala Bogu, da mogu raditi za moju dicu.« — Profesorica Juras dalje veli, da je upoznala više žena, koje su svoju brojnu djecu odgojile na svjetioncima, u osamljenosti, daleko od ljudi, liječnika i ljekarna, pa su bile sretni! — »Nije nam bilo lako,« — govorila je jedna od njih, — »prošla sam sve veće »lanterne« od Visa do Gruža, a evo svu sam dicu lipo odgojila. Sada mi, stari, možemo počiniti!« — Ne može pomorac da zadrži svo-

Križari i Križarice kod preuzv. Nuncija

12. t. mj. posjetili su delegati Velikog Križarskog Bratstva i delegatice Velikog Križarskog Sestrinstva pod vodstvom svoga generalnog duhovnika presvij. g. Mons. dra Milana Beluhana preuzv. Apostolskog Nuncija Mons. dra Ettore Felici, koji je došao u Zagreb. 9. t. mj., povodom zadnjih biskupskih konferencija, i zadržao se sve do 15. t. mj.

Preuzvišeni se Nuncij zadržao s delegatima u dužem srdačnom razgovoru i potanko se interesirao za rad i prilike u organizaciji. Zanimao se i za broj članstva. Svi su ga odgovori zadovoljili.

U razgovoru je, među ostalim, istaknuo, da je svoj prvi govor na hrvatskom jeziku izrekao hrvatskim Orlovima na Orlovskom sletu u Dakovu. Preuzv. Apostolski Nuncij rekao je tom zgodom, da će vrlo rado doći na koje veće slavlj hrvatskih Križara u gradu Zagrebu, kada ga vodstvo Križarske organizacije pozove.

Na koncu je Preuzvišeni podijelio svoj nadpastirski blagoslov svima prisutnim delegatima i cijeloj Križarskoj organizaciji te joj zaželio mnogo uspjeha u daljnjem radu. Srdačno se oprastajući preuzv. Apostolski Nuncij otpozdravljao je s križarskim: Bog živi!

Križaričke vijesti

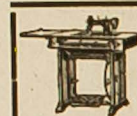
NOVA DRUŠTVA. Obnovljeno je društvo u Virju u zagrebačkoj nadbiskupiji, a osnovana su društva u Lešću i Strošmariji u senjskoj biskupiji, te u Brodanima u subotičkoj biskupiji.

POSJETI. Društvo u Sisku posjetila je s. M. Grgić, u Virju s. M. Stanković, u Ludbregu, Lešću i Strošmariji s. Jurka Huljev, u Gunjavcima s. Ljubica Medvedović.

TEČAJ UČENICA U PETRINJI vodile su 1., 2. i 3. XI. ss. Mara Čović i Marija Grgić. Tečaju su prisustvovala mjesne Križarice, učiteljske pripravnice i veliki broj neorganiziranih učenica.

UZ GLAVNU SKUPŠTINU VKS-A. 28., 29. i 30. XI. držat će se za članice iz provincije duhovne vježbe na Vrhovcu. Počinju 27. XI. navečer, a svršavaju 1. XII. ujutro. Zatražena je polovična vožnja na željeznici. — 1. XII. u 9 sati bit će konferencija širega Vodstva VKS-a, na koje moraju doći okružne delegatice. — Isti dan u 11 sati bit će glavna skupština Okružja Križarica u Zagrebu. — 1. XII. u 3 sata poslije podne bit će glavna skupština VKS-a. Svako društvo dužno je poslati ili delegaticu ili punomoć.

U FOND NASEGA LISTA doprinio je g. Ilija Paleka (Zemunik) Din 20. — Uprava harno zahvaljuje.

VESTA

najbolji njemački šivači strojevi pismena garancija 30 godina

Radio aparati TELEFUNKEN i ORION specijalni za sela

Motocikle, Bicikle, Petromax lampe

NOVOST — štedne svjetiljke našpirit

velika svjetlost mali trošak, pišači strojevi, Hrvatske vunene zastave.

Cijene umjerene. Z gotovo i na otplatu. JAKOV TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Podlistak

MAJKE - JUNAKINJE

Povodom ovogodišnjeg IV. zasjedanja Hrvatskog socijalnog tjedna 4. t. mj. pri Reportaži roditelja s brojnom djecom o životu obitelji s brojnom djecom u Dalmaciji govorila je na vrlo zanimljiv način gđa prof. Antica Juras iz Splita, majka sedmero djece. Tu njenu reportažu donosimo u današnjem našem podlistku u izvratku:

Dalmacija je bila u svojoj prošlosti koljevka hrvatskog kraljevstva, a u sadašnjosti je možemo nazvati koljevkom budućnosti hrvatskog naroda. Ona važna mjesta naše povijesti, kao što su Solin, Bacia, Šibenik, Knin, Biograd i Nin, i danas su svjedoci, kako se onaj naš narod, koji je prije 14 stoljeća udario ovdje temelje svojoj novoj postojbini, i dalje neprestano pomladuje u brojnim koljevka rata, pastira, ribara, pomoraca i gradana. Da ova tvrdnja nije samo prazna riječ, već prava istina, dokazuju nam i brojke, skupljene iz slojeva naroda. Iz suhoparnih, ali vrlo rječitih dokaza, možemo odmah uočiti, kako je naša Dalmacija, i ako kršćevita, gola i siromašna, još uvijek zemlja

novih i brojnih pokoljenja. Statistički podaci govore, da se kroz zadnjih 100 godina broj stanovnika u Dalmaciji više nego podvostručio, uza sve to, što je ona dala brojne iseljenike u preko oceanske zemlje, a i u mnoge krajeve naše domovine. Godine 1819. Dalmacija je imala 276.776 stanovnika, u polovici prošloga stoljeća (1857.) imala je 404.499 stanovnika, a koncem prošloga stoljeća (1900.) 591.597 stanovnika, dok danas ima oko 700.000 stanovnika. U zadnje doba od godine 1932. do 1936. godine iznosio je prirast preko 16 na tisuću. Naime, broj poroda u tom razdoblju iznosio je 34 na 1000 stanovnika, a broj smrtnih slučajeva 18 na 1000. Poznata je pojava, da siromaštvo stvara nova pokoljenja, a blagostanje i bogatstvo ih uništava. Ta se pojava očituje u populaciji Dalmacije. Pa i u onim krajevima, gdje broj poroda opada (tako na otocima), tu se ipak nailazi na obitelji sa brojnom djecom.

Zatim gđa prof. Juras iznosi svoje razgovore, što ih je vodila sa dalmatinskim majkama, koje imaju brojnu djecu. Jedna majka brojne djece nedavno joj je rekla o svojoj obitelji: »U maloj sam kući dicu rodila i gojila, a u velikoj mi rastu. Imaju mi sada, hvala Bogu, dica na čemu živit. Imaju ča radit, a dok imaju ča radit, mogu i živit.«

ju djecu uz sebe, ona već zarana idu ili u školu, pa u razne službe i na more. Ali žena svjetioničara i pomoraca već unaprijed sa rezignacijom podnosi tu udaljenost od svoje djece. »Samo da su zdravi i da pišu«, govorila je otačanka, koja je sedmero djece odgojila na svjetioniku. Tako eto gledajuna brojnu djecu žene pomoraca. One nemaju mnogo, dapače neke nemaju ni komadić zemlje, da ga ostave svojoj djeci. Ali more je veliko i prostrano polje, koje hrani svoje sinove. Zato majke pomoraca obično u starosti ostaju same. One su se i na to naučile. Zivu od uspomena, mole se Bogu za svoju djecu i čekaju iz raznih krajeva svijeta pisma svoje drage djece...

Dalje priča gđa prof. Juras, kako je najteži život majkama sa brojnom djecom u zagorskim krajevima Dalmacije, gdje je siromaštvo veliko, zarade nema, a zemlja slabo rađa. Goli je sve to kamen. Jedva gdje gdje nešto zemlje, a ako ima nešto zemlje, nema vode. Pa i u ovim krajevima gdje je život strahovito težak, imade obitelji sa brojnom djecom.

— Ima li u vašem selu žena, koje imaju djece? — upitala je prof. Juras jednu ženu iz trogirke Zagore.

— Ima, kako da nema? Imaju i po desetero!

Širom svijeta

STRIJELJANJE RUMUNJSKIH POLITICARA. U noći od utorka na srijedu jedna grupa legionara smaknula je u vojničkom zatvoru u Jilavi 64 politička uapšenika, među kojima i bivšega ministra predsjednika i ministra vojske generala Argecianu te bivšega ministra unutrašnjih poslova i šefa policije u Bukureštu generala Marinescu. Još se ne zna, tko je izdao nalog za ovo strijeljanje. Nakon ovoga strijeljanja uapšene su još neke ličnosti iz bivšega Karolovog režima, među kojima posljednji ministar predsjednik Gigurtu, bivši ministar predsjednik i ministar financija Argetoianu te posljednji šef Karolovog vojničkog kabineta general Iliasievici.

PRVI AMERIČKI REGRUTI. Započelo je pozivanje prvih regruta američke vojske pod zastave. Radi se o prvoj grupi od oko 60 hiljada vojničkih obvezanika, koji će poslužiti kao kader za ostale grupe, koje će biti u redovitim razmacima pozivane pod zastavu. Broj regruta prema zakonu o općoj vojnoj dužnosti cijeni se na nekih 4 i po milijuna. — Američka ratna industrija radi dan i noć, kako bi što prije i što bolje naoružala američku kopnenu vojsku.

TANGER PRIPOJEN je u upravnom pogledu Španjolskom Maroku. Amerika je izjavila svoj interes za pitanje Tangera te se protivi izmjeni stanja međunarodnog položaja Tangera. Tako nakon engleskog prošlih je dana i američki poslanik u Madridu u tom smislu učinio korak kod španjolske vlade.

MUSSOLINIJEV GOVOR. 18. t. mj. Mussolini je održao svoj prvi govor od početka rata. U svom govoru naglasio je odlučnost Italije, da rat vodi do uništenja Engleske. Govoreći o Grčkoj podvukao je, da će ona biti pokorena bilo za dva ili za dvanaest mjeseci.

PITANJE INDOKINE može dovesti do otvorenoga sukoba između Amerike i Japana.

OSOVINA I JUGOISTOK. Na poziv njemačke vlade trojnom paktu Njemačke, Italije i Japana pristupile su još Mađarska, Rumunjska i Slovačka. Značajno je, da je sovjetski radio demantirao tvrdnju njemačkih novina, da je pristup Mađarske trojnom paktu uslijedio u suradnji i s odobrenjem Rusije.

RAT U GRČKOJ. Poslije devetdnevne vrlo oštre, teške i ogorčene borbe grčka vojska ušla je u grad Korču. Čim su se naime talijanske vlasti povukle iz Korče, gradske su vlasti pozvale grčku vojsku, da preuzme grad. Grčke čete u svom daljnjem napredovanju uzduž cijele fronte zauzele su već i Podgradec i Moskopolje te napreduju u pravcu Elbasana, Santi Quarantia i Argirokastra. Talijanski ministar Farinacci u listu »Il Regime Fascista« predbacuje talijanskom generalštabu u Albaniji, da su se operacije počele bez dovoljne pripreme i da se samo tome ima pripisati pad Korče. Talijani javljaju, da spremaju protuofenzivu, a dotle da njihove čete pravilno razvijaju povlačenje, da bi stigle do novih položaja. Grci se hvale, da im je dosad pao u ruke veliki ratni plijen i mnogo zarobljenika.

FRANCUSKO-AMERIČKO PRIJATELSTVO. Maršal Petain uputio je pokretu prijateljstva američkom narodu, i ako Francuska proživljava najtragičnije dane svoje povijesti.

— A što se u vas ne boje žene djece? Siromašna žena nepovjerljivo i u čudu pogleda gđu prof. Jeras i reče joj:

— A di bi se bojale? Kada ih je Bog dao, valja da ih primimo i uzgojimo!

Ove jednostavne riječi priproste žene iz Zagore sve nam razjašnjaju. Mi majke treba da radamo, uzgajamo i odgojimo našu djecu, jer nam ih je Bog dao i povjerio nam odgoj. Nedavno je prof. Juras prošla uz jedno selo na podnožju Kozjaka. Tu joj se jedna starija žena potužila, kako je ona imala devetero djece, a njena kćer — samo dvoje!

— A kako to?

— E, sada je nova moda! Bila moja kćer u gradu u likara, a on njoj: — »Šta će ti dica, kad jedva živiš? Evo i u mene dvoje dice, pak jedva živimo u gradu, a di ćeš ti na selu« — Evo, čuju naše žene i sa sela i iz grada često puta primjedbe inteligencije: — »Što će ti tolika djeca, kako ćeš ih hraniti? Ne smiju siromasi imati toliku djecu!«

Pitam ja dalje ovu istu seljanku: — »A kako živu u vašem selu oni, koji imaju puno djece?« — »Živu bolje od onih koji imaju malo, jer dica rastu, pa im pomažu.« I ova seljanka jednostavnom jednom izrekom je razjasnila, u čemu stoji i ekonomska jakost brojne obi-

IV. zasjedanje Hrvatskoga socijalnog tjedna

Ovogodišnje IV. zasjedanje Hrvatskog socijalnog tjedna od 3. do 10. t. mj uspješno je iznad svakog očekivanja. Velika i lijepa franjevačka dvorana na Kaptolu bila je uvijek dupkom puna. Prisustvovao mu je i naš urednik.

Zasjedanje se započelo svečanom sv. Misom u katedrali. Poslije Mise bio je zaziv Duha Svetoga, a nakon njega zagrebački nadbiskup preuzv. g. dr. Alojzije Stepinac pred brojnim vjernicima održao je značajnu propovijed o temi: Blagoslov narodima po djeci njihovoj, koju smo u cijelosti donijeli u prošlom broju.

Slijedilo je svečano otvorenje u franjevačkoj dvorani. Pozdravni govor je održao predsjednik Hrvatskog socijalnog tjedna g. dr. V. Deželić ml. Pozdravio je prisutne, sjetio se bivšega predsjednika dra J. Ščetinca, spomenuo ukratko rad dosadašnjih zasjedanja i osvrnuo na vrlo važnu temu ovogodišnjega zasjedanja: »Briga za buduća hrvatska pokoljenja«. Zatim je pročitao pozdravno pismo bana dra Šubišića. Tada je nadbiskup preuzv. dr. Stepinac pročitao brzojav Sv. Oca, kojim blagosivlje sve učesnike, napose predavače, a zatim i sam zaželio što obilniji uspjeh ovom Socijalnom tjednu. Još su pozdravili ovogodišnji Socijalni tjedan dekan bogoslovskog fakulteta i kanonik preč. g. dr. Stj. Bakšić u ime hrvatskog sveučilišta, u ime Visoke ekonomske komercijalne škole rektor te škole dr. E. Sladović, u ime Bogoslovne akademije sveuč. prof. dr. A. Gahs i u ime Društva sv. Jeronima njegov predsjednik kanonik dr. F. Rožić. Prešlo se nato na prvo predavanje ban. odjel. predstojnika dra Rasuhina, koje je pročitao njegov tajnik prof. L. Perinić.

Prvog dana održana su ova predavanja: Prirodni prirasti Hrvata u prošlosti, sadašnjosti i pogled u budućnost (dr. J. Rasuhin). Kobno sprečavanje poroda (dr. E. Miloslavić) i Sablast opustošenja naroda bez djece (Mons. dr. A. Juretić). Bavila su se dakle vrlo važnim pitanjem nataliteta i populacije.

Drugoga dana kao nadopuna predavanjima prvoga dana upriličena je Reportaža roditelja s brojnom djecom, koja je bila vrlo zanimljiva. U ovoj Reportaži iznesena su mišljenja roditelja s brojnom obitelji. Slavoniju je prikazao pedagog i književnik A. Matasović, mišljenje žena i matera Dalmacije iznijela je prof. A. Juras, a razgovor M. i J. Robića, majke i sina, iz Turopolja ilustrirao nam je mišljanje hrvatske seljakinje o materinstvu.

Trećega dana održao je predavanje o vrlo delikatnoj temi, seksualnom odgoju, Mons. dr. Vj. Wagner. Poslije predavanja odslužen je u franjevačkoj crkvi na Kaptolu blagoslov, nakon kojega je u dupkom punoj crkvi kotorski biskup Mons. P. Butorac održao vrlo lijepi i učeni govor: »Čist naraštaj — naraštaj snage«.

Četvrti dan bio je posvećen problemu jedinaca, tom novom i teškom problemu sadašnjice, i odgajanju roditelja. Učitelj g. J. Cvrtila održao je predavanje »Osobine jedinoga djeteta«, a prof. dr. M. Kralj o vrlo zanimivoj temi »Odgajanje roditelja«.

Petoga dana isusovac o. Stj. Tom. Poglajen na sebi svojstven način govorio je o vrlo interesantnoj temi »Omladina i veliki pokreti današnjice«. Vrlo uspješno je prikazao, što zapravo žele i koju ulogu na-

vim prilikama smjer populacione politike kreće novim pravcem.

»Razgovarajući sa našim majkama brojne djece i prateći njihov život, osjećala sam, kako sve mi majke, koje imamo više djece, jednako osjećamo, jednako mislimo. Svima nama su djeca blagoslov Božji!« Predavačica niže, nadalje primjere nevjerovatne požrtvovnosti dalmatinskih majka s brojnom djecom. Iz njezinih ganutljivih slika iz života dalmatinske žene sa brojnom djecom, vidi se jasno, da se još i danas u duši velike većine tih majka ostala prirodna i nepokvarena težnja za porodom — za djecom. To je razlogom, da kolijevke ne ostaju bez djeteta, da kuće ne ostaju puste i da sela ne propadaju.

Na koncu zaključuje, da se nikada ne smije zaboraviti, što se sve duguje vjekovnoj brizi Crkve na prosvjetnom i socijalno-karitativnom polju u brizi za majku i djecu.

Publika ju je velikom pozornošću saslušala. Burnim pljeskom i povlađivanjem češće ju je prekicala, a na kraju srdačno pozdravila i nagradila zaslužnim priznanjem.

mjenjuju današnji vode svijeta mladeži. Neposredno iza njegova predavanja bila je vrlo zanimljiva anketa, u kojoj su sudjelovali srednjoškolski i sveučilištarci, o tome, kako te razne ideologije djeluju na naše daštvo te kakav je život i kakvi su nazori našega daštva. Ova anketa iznijela je cijeli niz interesantnih podataka o tome, što interesira suvremenu srednjoškolsku omladinu i čime se ona bavi. Naglašeno je osobito, kako škola vrlo malo daje u pogledu općega formiranja čovjeka. Prof. dr. Lj. Maraković još je izvjestio, pod kakvim prilikama živi suvremena francuska omladina.

Sestoga dana govorilo se o životu i nazorima scooske i gradske mladeži. Prof. Lj. Kuntarić izvjestio je o omladini gornje Hrvatske, o. dr. B. Perović o omladini u Dalmaciji, prof. A. Martinović o omladini u Bosni i dr. Schrekeis o pravom shvaćanju sporta među omladinom. Nato je slijedila anketa radnika i radnica, koja je nastavljena i slijedećega dana, o uistinu vrlo teškim i upravo žalostnim i sramotnim ekonomskim i moralnim prilikama među našim radništvom.

Sedmoga dana održana su ova predavanja o brizi javnih vlasti, privatne inicijative i Katoličke Akcije za mladež: »Briga javnih ustanova za mladež« (omladinski sudac dr. Vl. Švarc), te »O gradskim ustanovama za mladež« (M. Markulin). Uz ova dva predavanja prikazane su slike i filmovi o radu tih ustanova. Nato je g. dr. Z. Sprajcer govorio o privatnoj inicijativi u radu za mladež. Napose je naglasio veliku i značajnu ulogu Hrvatskog Radiša. Konačno je još Mons. P. Jesih govorio o brizi Katoličke Akcije za mladež.

Osmoga dana odslužena je u katedrali svečana sv. Misa, nakon koje je otpjevan »Tebe Boga hvalimo«. Slijedila je tada pred brojnim slušaocima vrlo duboka i efektna propovijed dalm. franjevca o. M. Blažića o temi »Značajna mladež — spas Hrvatske«.

Uspjeh ovogodišnjega Hrvatskog socijalnog tjedna je očit. Dvorana je uvijek bila dupkom puna publike. Omladine je osobito bilo mnogo, što je osobito utješno. Predavanja su se pratila s najvećim interesom uz živo odobravanje. Učesnici su pokazali veliki smisao za veoma važne probleme, koji su se obradili na ovogodišnjem zasjedanju Hrvatskog socijalnog tjedna.

RASPUST KOMUNISTIČKE STRANKE U ŠVICARSKOJ. Švicarsko savezno vijeće zabranilo je daljni rad i opstanak komunističkoj stranci u Švicarskoj, kao mjeru za zaštitu zemlje i podržavanje neutralnosti. Zabranila se odnosi i na društva, koja bi se osnovala na mjesto zabranjenih organizacija. Komunisti ne smiju biti članovi nijedne savezne, kantonske ili općinske vlasti.

ŠPANJOLSKA ZATRAŽILA ZAJAM OD SAD. Španjolska vlada zatražila je od Amerike zajam od 100 milijuna dolara, koje bi upotrebila za pomoć španjolskom stanovništvu, koje je silno stradalo za vrijeme građanskoga rata.

PROMJENE MEĐU SVEČENSTVOM. Preuzv. biskup imenovao je o. Valerijana Brusića župnikom Krapnja.

Naši dopisi

MANDALINA

Blagoslov nove crkve

Napokon je udovoljeno nužnoj potrebi ove župe i dovršeno je djelo, koje se počelo raditi još 1914. godine. Tada su se uzidali 2 metra visoki zidovi nove crkve, ali radi prošloga svjetskog rata obustavljen je rad. Kako je mjesto prošle godine izgubilo svoju župsku crkvu nesretnim slučajem požara i bilo upućeno na malenu crkvu na groblju, da udovolji svojim vjerskim dužnostima, moralo se mjestu providjeti novu crkvu. To je uspjelo sadašnjem upravitelju župe zauzetom i neumornom vlč. don. Damjanu Rodinu. Svojski se prihvatio posla i tražio na sve strane pomoć, pak nije čudo, da je i uspio. Sam je priznao, da su mu mnogo pomogli šibenski biskup preuzv. g. dr. Jeronim Mileta, Biskupski Ordinarijat u Šibeniku, Mornarska Komanda u Mandalini i neki župljani, a i par dobrih duša.

Osvanuo je buran nedjeljni dan 24. t. mj., kada je došao sam preuzv. biskup, da obavi svečani blagoslov nove crkve, u kojoj će se vjernici Mandaline skupljati na zajedničku molitvu i prisustvovati vjerskim obredima, bez kojih su bili cijelu godinu. Istina, upravitelj župe je i u crkvi na groblju obavljao službu Božju, ali ta je bila premalena za toliku župu. Sada su dobili lijepi prostrani Božji hram, koji će im dati veselja u vjernom služenju Bogu.

Mandalina je lijepo dočekala svoga biskupa, i to komandant mornarice g. M. Hromić, senator g. S. Belamarić, upravitelj župe vlč. Rodin, mnoštvo svijeta, mornarska glazba, vod vojnika i školska djeca sa učiteljstvom, a jedna djevojčica osnovne škole sva u bjelini pozdravila je Preuzvišenoga i predala mu kitu cvijeća. Iako je puhala jaka bura, ipak se obavio odmah obred pred crkvom te je cijelu crkvu izvana i iznutra škropio blagoslovljenom vodom sam biskup, a »Cecilijanski Zbor« iz Šibenika je svojim pjevanjem uveličao čitav taj obred. Počela je prva sv. Misa u novoj blagoslovljenoj crkvi, koja je bila dupkom puna. Na svačijem licu vidjelo se veselje i radost, što su dobili crkvu, kuću Božju. Misu je pjevao preč. kan. dr. Ante Kreše Zorić uz pontifikalnu asistenciju preuzv. Ordinarija. Iza evanđelja je održao prvu pobudnu riječ u toj crkvi sam biskup i potakao sve na ljubav prema svojoj svetoj Crkvi i na izvršavanje vjerskih dužnosti. Govorio je tako, kako umije govoriti pravi pastir duša u ovčinjaku Kristovu. »Cecilijanski Zbor« je pod vodstvom svoga kapelnika vlč. Španića ispjevala veoma lijepo staroslavensku Misu. Cecilijanski solisti vlč. Krnić i gđica S. Mirković otpjevali su veoma lijepo po jednu Marijinu pjesmu.

Iza Mise je bio svečani »Tebe Boga hvalimo«, što je od srea gromko odjeknulo prostranom crkvom iz duša svijetu, jer su svi uvjereni, da jedino Providnosti Božjoj treba zahvaliti, što su doživjeli ovaj svečani dan.

Nakon te duge službe pošli su uzvanici, da se okrijepe u župski dvor.

Ovu slavu Mandaline počastili su svojim prisustvom uz komandanta Mornarice g. Hromića i senatora g. Šime Belamarića zamjenik sreskoga načelnika g. Ljubić, advokat Božo Dulibić, gradski vijećnik, koji je zamjenjivao gradskoga načelnika, predstojnik policije g. M. Nikšić, zastupnik komandanta Mjesta potpukovnik g. Oto Elbinger.

Poslije podne održao je veoma dirljivu propovijed vlč. don. Ivo Grgurev o Mariji, jer su Mandalinjani toga dana slavili Gospu od Zdravlja, a blagoslov s Presvetim je obavio uprav. župe vlč. Rodin.

VODICE

Križarska omladina je 21. XI. prvi put istupila na pozornicu svoga vlastitoga Doma, što ga ne podiže nikakve subvencije ni pripomoći, nego ga dade plodovi smišljenoga, planskoga, požrtvovnoga rada. Tom prilikom su biti tiskani pozivi, jer je to tražio značaj prve priredbe. — Osjetilo se, da je dvorana premalena, zato se stvar ponovila i u nedjelju 24. XI. Pozdrav je dala omladina, na pozornici slikovito porredana s društvenim obilježjima i barjacima, svečanim pjevanjem križarske himne, koja vrlo lijepo odjekuje visokom dvoranom. Nato je predsjednik Križarskoga Bratstva Melko Španja u kratkim potezima iznio uspjehe 15 godišnjega rada omladine, koja te večeri istupa prvi put u svojim vlastitim prostorijama. Zdravi skup manjega broja omladine stvorio je ono što nitko drugi do danas nije stvorio. To je jedan jači i upadljivo vidljiv vanjski uspjeh. A drugi vanjski uspjeh, od najvećega socijalnoga značaja, jest taj, da je križarska omladina u Vodicama odigrala i još

danas odigrava pionirsku ulogu na zadrudnom polju. Vinarsku zadrugu stvara ljeti 1934 g. Nailazi na nerazumijevanje i omalovažavanje. Solidni poslovi i široki nacrti otvaraju oči i srca, i danas su čitave Vodiće zadrudno organizirane. Prezrenom i uništenom zadrugarstvu križarska mladost je dala sokove novoga, energičnoga i snažnoga života, i na te poslove sve prisilila, pa sada svakomu to i ne bilo drago. O nutarnjim uspjesima odgoja i nikada i ničim nepomućene odanosti Bogu i Rodu, neka sude svi iz sredine, u kojoj se živi. To je skupina, koja nije nikada, ni časa, uzmanula sa straže moralnih i nacionalnih narodnih prava. Nato je slijedila, vrlo efektno, značajna deklamacija — »Zvonimirova lada« od Vladimira Nazora. Glavna tačka programa bio je komad »A tebe nema«, tragedija u 6 činova s 9 slika. Diletanti su pobrali aplauz. Na kraju, za smijeh, izvedena je šala u 1 činu »Na splitskom pazaru«. I moralan i materijalan uspjeh posve je zadovoljio.

DIKLO

Proslava blagdana Bl. Nikole Tavilića

I naša župna crkva, pored mnogobrojnih ostalih hrvatskih crkava, okitila je svoju nutrinju slikom dičnoga hrvatskog Sina i hrabroga mučenika Kristova bl. Nikole Tavilića 17. t. mj.

U nedjelju na radosno slavljenje zvonova pohitismo na službu Božju. Prije svečane Mise mjesni župnik vlč. don Mitar Smirčić blagoslovio je sliku Blaženika, te je postavljena na određeno uzdignuto mjesto, da bude najljepši spomen na Svetu Hrvatsku Godinu. Preko Mise progovorio je toplo, koliko se naš Blaženik trudio, da se sveta katolička vjera, koju su naši predci prije 1300 godina primili, održi u hrvatskom narodu, te konačno svoj rad okrunio mučeničkom smrću u zemaljskoj Isusovoj domovini. Pozvao nas je, da ga usrdno štujemo, što će nam donijeti jakost i čvrstoću u svetoj vjeri; da ga pouzdano zazivamo u svim našim potrebama uvjereni, da će on biti naš moćni zaštitnik pred Božjim prijestoljem; i napokon da vruće molimo Gospodina za njegovu kanonizaciju i za uspjeh našega jubileja na ponos i sreću hrvatskoga naroda.

Pred veće dosdosno na svečani blagoslov Blaženiku u čast moleći ga, da nas štiti u ovim teškim danima, te njegova nebeska zaštita sačuva do kraja hrvatski narod.

Križarske vijesti

OBNOVLJENO JE KRIZARSKO BRATSTVO u Povoljima (okružje Hvar), te Zbor Malih Križara u istome mjestu, zatim Križarsko Bratstvo Vrboška na otoku Hvaru.

PRIREDBE. Održane su priredbe: u Viljevu, zagrebačka nadbiskupija (proslava Križarskog dana), zatim u Postirama na Braču (svečano primanje), u Đakovu 17. XI. (proslava Križarskog dana), Zbor Malih Križara u Banjaluci 17. XI. zabavu, u Novalji 25. XI. (proslava Križarskog dana).

ZBOR MALIH KRIZARA osnovan je u Donjem Humcu na Braču (okružje Hvar).

ZAJEDNIČKI SASTANAK. U nedjelju 24. XI. održan je u Zagrebu zajednički sastanak zagrebačkih dačkih Križarskih Bratstava (delegat br. dr. F. Niedzielski).

OBNOVLJEN JE KRAJEVNI ODBOR križarske organizacije u Novoj Gradskoj i Bosanskom Brodu.

SASTANAK ZAGREBAČKIH DAČKIH ODBORNIKA. 5. XI. održan je sastanak svih odbornika dačkih zagrebačkih društava.

NOVO STARJEŠINSTVO HRVATSKIH FRANJEVACA KONVENTUALACA. 27. t. mj. naši franjevci konventualci imali su u Splitu izbornu skupštinu — kapitul. Novo starješinstvo za naredno trogodište je ovo: Provincijal o. Ambroz Vlahov, Šepurinjanc; tajnik provincije o. Serafin Gršković, Krčanin; definator dalm. o. Atanazije Sparožić, Krčanin; definator hrv. o. Konrad Firšt, Hrv. Zagorac; kustos dalm. o. Marko Kraljević, Šušćuranc; kustos hrv. o. Augustin Negovetić, Cresanin; kustos kustoda o. Bone Burčić, Lukšćanac, eksprovincijal; magister novaka o. Srećko Auer, Splićanin; magister klerika prof. o. Konrad Firšt, Gvardijani su: u Šibeniku o. Ladislav Glavina, Klišanin; u Splitu o. Augustin Ceola; u Visu o. Josip Vlahović, Hrv. Zagorac; u Zagrebu o. Bone Burčić, u Vinkovcima o. Ciril Sparožić; u Pančevu o. Kažimir Kaštelan, Cresanin. — Novom starješinstvu najsrdačnije čestitamo!

Šibenik svojem svetom Sugrađaninu i miljeniku hrvatskoga naroda

Šibenski franjevci konventualci, kod kojih je bl. Nikola Tavilić započeo svoj redovnički život, proslavili su Ga četverodnevnom bogoslužjem od 11. do 14. t. mj. U pripremu na blagdan imali su trodnevnicu pred izloženim Svetotajstvom sa sočnim razmatranjem glavnih poteza Blaženikova života i s molitvom za Njegovo proglašenje svetim, koju i inače oni mole već godinu dana kod svakoga euharistijskog blagoslova točno po obrascu preuzv. nadbiskupa Stepinca.

Na sam Nikolin blagdan 14. t. mj. došli neki šibenski građani otpjevaše ranim jutrom Čitanje Tavilićeva života zaključujući ih pjesmom zahvalnicom. Iza toga je pristupio sv. Priešti priličan broj vjernika i redovnica u čast bl. Nikoli. A onda je u 6 sati bila prva svečana sv. Misa, otušena od fra Bernardina Polonija, eksprovincijala, dobrovoljno prikazana Bogu i svetom Taviliću za upokoj duše Josipa Andrića, ovih dana otišla k Bogu u naručju sina dra Josipa, začetnika i vode sadašnjega najživljeg rada za čast i svetačko proslavljenje dičnoga nam bl. Nikole, apostola naše domovine. Drugu je svečanu Misu imao Mons. Rudolf Pian, prepozit stolnoga kaptola i apostolski protonotar, počašćenu nazočnošću našega preuzv. biskupa, subrata i sugrađanina Blaženikova. Pjevale su neke djevojke u figurativnom pjevanju pod vodstvom o. N. Pasinija. Između prve i druge svečane Mise izredala se šestorica svećenika iz grada i okolice služeći sv. Misu pred našim Svecem.

Proslava je bila časno završena uvečer istoga dana u 5 s. govorom Oca Polonija, gdje je dokazao, kako je sveti naš Sugrađanin bio poslan od Boga za pravoga hrv. proroka, koji se najustrajnije trudio, da protiv onda predstojeće turske i mletačke opasnosti zbije bojne duhovne redove svega hrvatskoga naroda. Govornik prešavši zatim na današnja kulturna i politička strujanja po svijetu, koja snažno zapljuskuju i o naš narod, preporučio je našem građanstvu, neka se mole Bogu i Blaženiku za spas svoje domovine od duhovnog i političkog zarobljenja, osobito od strane novopečenih Turaka i Bogumila, t. j. od bezbožnog i bestidnog komunizma, kao što i od onih Hrvata, koji rušenjem obitelji, uništavanjem ili sprečavanjem poroda, bečarenjem, štamptom i kinima, huljenjem na vjerske katoličke svetinje i potpunim otpadanjem od kršćanskih dužnosti i dobrih navika izazivaju Boga, da nas preda na milost i nemilost onima, koji našem narodu rade o glavi i o vječnoj propasti hrv. duša. Na ovo se vrlo zgodno nadovezala pred Euharistijskim Spasiteljem molitva Bogu i bl. Nikoli za spas Hrvatske.

Ne možemo a da ne pohvalimo mušku i žensku pučku školu, koje postoje u samostanu franjevacu, konventualaca kod Sv. Frane. One su skupno pribivale Misi i

prigodnom govoru svojega g. vjeroučitelja preč. don Frane Grandova pred Blaženikovim oltarom, a praznovanjem čitavoga Njegova blagdana dali su okolici Sv. Frane upravo blagdansko raspoloženje. Obustavom obuke odala je ovom svetom Šibenčaninu, učitelju i pokrovitelju svega hrvatskoga naroda, zasluženu počast i šibenska Učiteljska škola. Ugledale se u njih i sve ostale mjesne škole, pa i one čitave Hrvatske, budući da će se putem školske mladeži najbrže i najtvrdje ukorijeniti kult ovoga prežarkog Bogoljuba i našega uzor-Rodoljuba!

Iste večeri, kad je prestala Tavilićeva slava u Sv. Frane, započela je u Sv. Jakova, gdje je blaženik bio pokršten. Tako i po svojoj biskupiji šibenskoj i zadarskoj, u čijim je granicama bl. Nikola proživio svu svoju mladost, napose u Šibeniku i Bribiru, o čemu svemu slijede ovdje posebni izvještaji. Tu bilježimo još samo ovo: Šibenski kanonik dr. Ivan Eškinja nabavio je i sjajno uokvirio, sve na svoj trošak, dvije uljene Blaženikove slike na platnu (od Odbora za Sv. Zemlju u Zagrebu, Trenkova ulica kbr. 1/1). Jednu je poklonio župskoj crkvi svojega rodnog mjesta Filipjakova, drugu Novigradu pod Velebitom, gdje je veći dio života proveo kao dušobrižnik, a uz zavjet, da Blaženik povrati u Kristov ovčnjak jednu njegovu bivšu zalutalu ovčicu. Ugledali se u nj svi, koji nešto mogu, te da provide Tavilićevom slikom mnoge naše župe, koje ne smažu ni toliko, da same do nje dođu. Kad je lani šibensku crkvu sv. Ivana mogao obdariti čitavim svilenim barjakom sa slikom bl. Nikole i sv. Ivana Krstitelja jedan šibenski lučki peljar, koliko bi to mogli mnogi drugi.

Ni bez životopisa bl. Nikole Tavilića, spisana lani od fra Bernardina Polonija i poklonjena Sv. Ocu Papi prigodom lanjskog hrv. hodočašća u Rim, ne bi smjela biti nijedna kuća rodnoga grada i kraja Blaženikova. Naručujući ga izravno od Književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu (Trg kralja Tomislava, br. 21) košta nečlanove toga društva Din. 30. Može ih se dobiti i u Šibeniku od knjižare Grge Radića za tu svotu. Kod O. B. Polonija u Šibeniku dobiva se za Din 20, plus poštarina, u koricama deset dinara više.

Ovih je dana pododbor Hrv. književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu, »Jeronimsko Svijetlo« izdao »Vjenčić molitva bl. Nikoli Taviliću«. Cijena mu je Din 3 po komadu. Za komada deset u jedan put naručenih plaća se dinara dvadeset. Može ga se dobiti i u Šibeniku u samostanu sv. Frane za unaprijed isplaćen iznos.

Tu kod Sv. Frane ima još stotinjak komada knjižice fr. Bernardina Polonija »Kroz Šibenik grad i okolicu stopama bl. N. Tavilića Šibenčanina«. Cijena joj je po komadu Din 5, plus poštarina.

Život Šibenika

PROSLAVA BLAGDANA BL. NIKOLE TAVILIĆA. U nedjelju 17. t. mj. u gradu Šibeniku biskupiji, ap. administraciji i cijeljoj našoj domovini najsvečanije je proslavljen blagdan Šibenčanina bl. Nikole Tavilića. Da bi proslava blagdana uspjela što bolje i svečanije, preuzv. biskup na Sve Svete upravio je pismo na sve vjernike o proslavi bl. Nikole. To je pismo bilo pročitano preko svih sv. Misa u nedjelju 10. t. mj. Kao pripreva na blagdan bila je u katedrali svečana trodnevnicu. Uoči blagdana sva su zvona sa svih šibenskih zvonika svečano slavila u slavu Blaženika. Na sam blagdan od 5 s. ujutro počeli su vjernici u velikom broju dolaziti pred oltar Blaženikov u katedrali. Ujutro u 5.30 s. pjevao se u katedrali život bl. Nikole, a zatim je bila pjevana župska sv. Misa. U 11 s. bila je zadnja sv. Misa — pontifikal preuzv. biskupa uz brojnu asistenciju svećenstva. Preko Mise je odlično pjevao »Cecilijanski Zbor« pod vršnjim vodstvom svoga dirigenta vlč. Španića. Popodne u 5.30 s. opet je katedrala bila dupkom puna. Svečani govor o bl. Nikoli održao je gradski župnik kanonik preč. don Ante Šare. U svom govoru prikazao je bl. Nikolu kao neustrašivoga propovjednika istine i kršćanskoga mučenika u punom značenju te riječi. Naglasio je dnevno sve veće širenje njegova štovanja širom naše domovine te opću molitvu i želju, da bi čim prije bio proglašen prvim hrvatskim

svecem. Na koncu je sve prisutne pozvao, da na tu nakanu mole i prikažu svoja dobra djela te svojim izglednim kršć. životom slijede svijetli Njegov primjer. Poslije propovijedi bio je pontifikalni blagoslov preuzv. biskupa. — Svečanim Misama i posebnim propovijedima ovaj blagdan je proslavljen i u svim ostalim gradskim crkvama. — Preko svih sv. Misa sakupljala se milostinja u čast bl. Nikole za naše sramežljive siromahe.

GENERALNI VIZITATOR SAMOSTANA SV. FRANE. Nakon što je pohađio samostane svojega Reda po Sloveniji i Hrvatskoj, bio je od 19. do 21. t. mj. i u Šibeniku mp. o. dr. Viktor Chialina, eksprovincijal padovske provincije, da u ime o. generala razgleda crkvu i samostan franjevacu konventualaca. Snašao se kao na svome, jer kao Cresanin i bivši dak dalmatinsko-istarske provincije iz doba pred g. 1908., kad je o njoj ovisila i Padova, poznaje hrvatski jezik i starije naše franjevece konventualce. Ovdaje je krenuo u Split, gdje će 27. t. mj. biti pod njegovim predsjedanjem izbor starješinstva za provinciju, samostane, župe i sjemeništa kroz naredno trogodište, naime za Zagreb (Sv. Duh), Sela kod Siska, Vinkovce, Pančevo u Banatu, Šibenik, Split i Vis. Tako i za Sloveniju, koja je u sklopu hrv. franj. konv. provincije od g. 1921.

ADVENAT. S ovom nedjeljom (1. XII.) počinje advent, vrijeme pripreve za

što kršćanskiju proslavu blagdana Kristova porodenja. Stari je običaj, da se po katoličkom svijetu kroz advent održavaju t. zv. adventske propovijedi, a vjernici izbjegavaju bučne zabave, plesove i svečana pirovanja. Zabranu sv. Crkve glede bučnog zabava i plesova posebno podvlačimo te je vjernicima stavljamo na savjest i na srce.

NA BLAGDAN GOSPE OD ZDRAVLJA i ove godine šibenčani su očitovali svoju nepokolebljivu vjeru i sinovsku odanost naprama svojoj nebeskoj Majci, Bl. Djevi Mariji. Već na stotine godina grad Šibenik slavi Gospu od Zdravlja kao zavjetni blagdan cijeloga grada. Ogroman broj Gospinih štovalaca posjetio je katedralu toga dana, a više stotina ih je pristupilo sv. sakramentima ispovijedi i sv. pričesti. Od 5.30 s. sve do podne redale su se sv. Mise. Zadnju pontifikalnu sv. Misu odslužio je uz veliku asistenciju svećenstva preuzv. biskup i poslije nje svima prisutnima podijelio Papinski blagoslov. Preko ove Mise pjevao je na opće zadovoljstvo »Cecilijanski Zbor«. Uvečer je u dupkom punoj katedrali gradski župnik kanonik preč. don A. Šare održao prigodnu vrlo lijepu propovijed. Iza propovijedi bio je pontifikalni blagoslov s Presvetim preuzv. biskupa, pak je time zaključena proslava ovoga omiljelog Gospinog blagdana.

SV. BARBARA, zaštitnica rudara, slavi se u srijedu 4. XII. t. g. u crkvi sv. Barbare. Uoči blagdana bit će u 4.30 s. pjevane litanije. Na sami blagdan bit će u 6 s. pjevane lekcije, pak pjevana sv. Misa. U 10 s. bit će druga pjevana sv. Misa. Popodne u 4.30 s. bit će blagoslov s Presvetim.

BLAGDAN SV. NIKOLE 6. XII. t. g. proslavit će tradicionalno građani Šibenika, kao i prošlih godina, a napose djeca, putnici i mornari. Uoči blagdana u 5 s. bit će pjevane litanije. Na sami blagdan bit će u 5 s. pjevana jutarnja i lekcije. U 6.45 s. bit će pjevana sv. Misa, u 8 i 9 s. tih sv. Misa, a u 10 s. pjevana sv. Misa. Popodne u 5 s. blagoslov s Presvetim i ljubljenje sv. Moći.

BLAGDAN GOSPE OD ZAČEĆA slavi se u nedjelju 8. XII. t. g. Glavna proslava bit će u crkvi sv. Frane. Ujutro u 5 s. bit će pjevane lekcije, a u 6 s. pjevana sv. Misa, pak svako pola sata tih sv. Misa. U 10.30 s. pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa dra J. Milete. Popodne u 4 s. propovijed i blagoslov s Presvetim. — U katedrali bit će tih sv. Misa u 6, 7, 8 i 9 s., a svečana sv. Misa u 11 s.

BLAGDAN SV. LUCE slavi se u crkvi sv. Luce 13. XII. t. g. Od 10.—12. XII. bit će trodnevnicu svake večeri u 6 s. Na sami blagdan: u 5 s. ujutro su pjevane lekcije, zatim u 6 s. pjevana sv. Misa, pak svako pola sata tih sv. Misa, a u 10.30 s. pontifikalna sv. Misa presvij. Piana. Popodne u 4.30 s. blagoslov s Presvetim i ljubljenje sv. Moći.

VJENČANJE. 30. t. mj. vjenčat će se naš prijatelj i suradnik Križar g. Frano Baričić, tajnik muške realne gimnazije, s Križaricom gđicom Rinom Kuzina. Tom radosnom prilikom neka prime naše najsrdačnije čestitke i najbolje želje!

ADVENTSKE PROPOVIJEDI. U prvu adventsku nedjelju 1. t. mj., kao i svih ostalih adventskih nedjelja bit će u katedrali u 5 s. pp. adventska propovijed. Iza propovijedi bit će blagoslov s Presvetim.

NA PRVI PETAK 6. XII. t. g. imat će Križarice i Male Križarice skupnu sv. Misu i sv. Pričest u crkvi sv. Luce u 6.30 s. ujutro, a navečer u 6.30 s. pobožnost Presv. Srcu i blagoslov s Presvetim. — Duhovnik.

KNJIGE SV. JERONIMA ZA 1941. G. stigle su, pak se pozivlju članovi, da ih čim prije pridignu kod mjesnoga Povjereništva u Trafici »Karitas« (kraj kazališta), da ne ostanu bez njih, jer je ove godine naručen ograničen broj primjeraka.

DEVETNICA GOSPI OD ZAČEĆA počinje u četvrtak 28. t. mj. Devetnica se obavlja u crkvi sv. Frane i u katedrali. U katedrali bit će svake večeri u 5 s. ruzarij i devetnica, a u crkvi sv. Frane u 7 s.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeća dva tjedna (1.—14. XII.): da nas Bog poštedi strašnoga bičara i da mir u danima našim. — Don Ante Radić.

PRODAJU SE 2 rabljene ljestve (skale) u potpuno dobrom stanju. Ljestve su dvostruke. Jedna je duga 2,80, a druga 4 m, u dva dijela. Cijena umjerena. Obratiti se Trafici »Karitas« (kraj kazališta).